

ALI BI BILO SMISELNO PONOVO USTANOVITI "CENTER VLADE RS ZA INFORMATIKO"

Avtor: dr. Marko Colnar, MŠŠ

Priložnost je

Lahko bi, a ni

Dejstva

**Mesto in vloga
informatike**

Zadnjih 20 let

**ALI BI BILO SMISELNO
PONOVRNO USTANOVITI
"CENTER VLADE RS ZA
INFORMATIKO"**

**Tri obdobja
informatike**

Za konec

Namesto recepta

**Informatika tudi sredstvo
za osebne promocije**

**Kaj nam sploh dajo
strategije in akcijski
načrti**

Kako je v tujini

Zadnjih 20 let

Glavni akterji v slovenski državni upravi so funkcionarji in visoki uradniki.

Osnovna organizacijska struktura državne uprave je bila opredeljena že pred več kot poldrugim desetletjem v ZDU.

O kakšni funkcionalni analizi in optimizaciji ni bilo nikdar govora.

Vloga informatike v slovenski državni upravi ni takšna kot bi lahko bila.

Dejstva

Začel bom s trditvijo (ni moja), **da s prenovo poslovanja in informatizacijo lahko prihranimo do 40% stroškov v neki organizaciji.**

Že tretje leto imamo gospodarsko in finančno krizo. **Potrebujemo znanje, razvoj, spremembe, a kaj ko smo ujetniki lobijev.**

Posnetek procesov slovenske državne uprave v vsej njeni zgodovini ni bil nikdar izdelan.

Ključni IS v slovenski državni upravi so danes stari nekje med 10 in 15 let.

Zadnjih 10 let se je glavnino resursov in pozornosti vlagalo v projekt "eUprava".

Nekatera ministrstva so sicer informacijsko precej naredila, a kaj ko na državnem nivoju ni koncepta.

Priložnost je

Verjetno imajo prav tisti, ki pravijo, da je (tudi ta) kriza priložnost.

Kaj pa počne slovenska državna uprava?

Lahko bi, a ni

Informatika bi s svojim inštrumentarijem (razvojnimi metodologijami in informacijskimi rešitvami) lahko prispevala veliko. A ni. Zakaj?

Prvi vzrok je primat funkcionarjev in uradnikov v slovenski državni upravi.

Drugi vzrok je večkratno spreminjanje organiziranosti informatike na nivoju državne uprave.

Tretji vzrok (verjetno pa kar vzrok prvima dvema) je nepripravljenost politike, da bi preprečila monopol funkcionarjev in uradnikov .

Dodajmo še **četrti vzrok** - informatika (notranja v povezavi z zunanjim izvajanjem) je vsa ta leta delala slabo uslugo tudi sama sebi.

Mesto in vloga informatike

Skozi dosedanjo zgodovino slovenske državne uprave ni bilo opaziti nekega jasnega koncepta in konstantne usmeritve glede mesta in vloge informatike pri nobeni vladi.

Skozi dve desetletji je bila informatika v slovenski državni upravi organizirana deloma centralizirano, deloma decentralizirano. Vzroki?

Včasih pa nova vodstva enostavno niso drezala v informatiko, ker so imela druge prioritete.

In kako bi morale biti?

Tri obdobja informatike

V dosedANJI zgodovini slovenske državne uprave zasledimo nekako tri obdobja informatike:

1. Obdobje od neke nastajanja slovenske države 1988-1991 do leta 1993 (obratovanje centralnega republiškega računalniškega sistema)
2. Obdobje po letu 1993 do leta 2004 (obstoj Centra vlade RS za informatiko)
3. Obdobje po letu 2004 pa do danes (zveneči projekti, od katerih pa je bil uresničen le eden)

Ali nas lahko zgodovina česa nauči?

Informatika tudi sredstvo za osebne promocije #1

Dandanes predstojnike upravnih organov, ki jih postavlja politika, **več ali manj ne zanima kako bodo informatiki zagotavljali nove rešitve, tudi delovanje obstoječih ne, a kljub temu hote ali nehote vendarle stalno postavljajo nova in nova naročila.**

Še bolj pa lahko skrbi dejstvo, **da pri mnogih izzivih ali problemih, informatike sploh ne vidijo kot enega bistvenih sredstev za rešitev!**

Informatika tudi sredstvo za osebne promocije #2

Ker predstojniki upravnih organov praviloma nimajo informacijskih ali managerskih kompetenc, **se reševanje problema odvija s pompozim imenovanjem projektnega tima,**

Včasih si na ta račun privoščijo še kakšen "medijski event".

Ker tovrstni "management v državni upravi" poteka bolj ali manj brez koncepta, **tako vsako reševanje izziva ali problema izpade kot urgentna situacija.....**

Ker pa je tudi takrat, ko ni urgentnih situacij oziroma izzivov ali problemov, treba promovirati predstojnike državnih organov, **se po potrebi "inovira" še kakšno informacijsko rešitev, brez katere državljani praktično ne moremo več živeti.**

Kako je v tujini

Ne bom podrobneje navajal “dobre / slabe prakse“ državne informatike iz tujine; strnil jih bom le v štiri kategorije organizacijskih rešitev:

1. obstajajo države, kjer je ta dejavnost pozicionirana pri predsedniku vlade
2. obstajajo države, ki imajo to dejavnost organizirano znotraj določenega ministrstva (ponavadi je to ministrstvo za notranje zadeve, ali pa ministrstvo za gospodarstvo)
3. obstajajo države, ki imajo tudi samostojno ministrstvo za to dejavnost
4. obstajajo države, ki nimajo centralne organiziranosti, temveč je ta dejavnost razpršena znotraj drugih upravnih organov, tudi regionalnih

Kdo naj sploh odgovori na vprašanje - ali je sedanja organiziranost informatike v slovenski državni upravi primerna?

Kaj nam sploh dajo strategije in akcijski načrti

Naše strategije in akcijski načrti elektronskega poslovanja in povezovanja administrativnih evidenc - **zadnja sprejeta se imenuje SREP** - niti ne navajajo zadnjih IKT trendov, niti kakšnih novih poslovnih modelov organiziranja informatike za državno upravo.

Morda pa bi bilo vendarle smiselno, če bi slovenska politika izdelala samo eno strategijo?

Postavlja se tudi vprašanje, ali poleg strategij potrebujemo res še akcijske načrte?

Glede na "poplavo" strateških dokumentov (dosedaj že preko deset), ki zahtevajo silne procedure za pripravo, usklajevanja in vladni sprejem, komplicirane mehanizme spremljanja njihovega uresničevanja, dejanske stopnje uresničitve so praviloma največ do 1/3 ali pa tega sploh ne izvemo, bi kazalo ta sistem produciranja informacijskih strategij dobro prevetriti.

Namesto "recepta"

#1

Namesto "recepta" bom odprl nekatera vprašanja:

1. Ali je informatika v slovenski državni upravi prispevala k izhodu iz krize?
2. Kakšna bi morala biti mesto in vloga informatike v slovenski državni upravi?
3. Ali smo se česa naučili iz dosedanje zgodovine slovenske državne uprave, na področju informatike?
4. Ali je primer Centra vlade RS za informatiko pozitivna ali negativna praksa v dosednji zgodovini slovenske državne uprave?
5. Ali je projekt eUprave pozitivna ali negativna praksa v dosednji zgodovini slovenske državne uprave?
6. Kako bi lahko presegli stanje, ko predstojniki državnih organov informatike ne uporabljajo za optimizacijo delovanja, informatiki pa ne ponudijo optimalnih rešitev?

Namesto “recepta”

#2

7. Kako bi se lahko izognili populističnim informacijskim projektom, ki jih je bilo kar nekaj v naši zgodovini državne uprave?
8. Katere informacijske rešitve obstajajo v slovenski državni upravi in katere potrebujemo?
9. Kakšni so obstoječi kadrovski potenciali in katere potrebujemo?
10. Kakšna bi bila najprimernejša organiziranost informatike v slovenski državni upravi, glede na "dobre/slabe prakse iz tujine"?
11. Ali ima smisel producirati številne strategije in akcijske načrte IKT oziroma elektronskega poslovanja, če.....?
12. Ali ima smisel (re)organizacijo informatike v slovenski državni upravi vezati na druge izzive in probleme v slovenski državni upravi? Na katere?
13. Kdo je odgovoren za (začetek) snovanje (morebitnih) sprememb na področju informatike v slovenski državni upravi? Kdo naj pri tem sodeluje?

Za konec

Odgovor na vprašanje iz naslova: Ali bi bilo smiselno ponovno ustanoviti Center vlade RS za informatiko leži najprej v samorefleksiji vseh dosedanjih deležnikov, ki so ribarili v tem ribniku (morda kar jezeru).

"Recepta" v tem prispevku ni. Namesto tega so nanizana vprašanja.

Pričakujem pa, da bodo (trenutno) pristojni za to področje toliko korektni, da bodo.....

Hvala za vašo pozornost.

marko.colnar@gov.si